

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/18/2822

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peainspektor Elve Adamson
Otsuse tegemise aeg ja koht	19.11.2018 Tallinnas,
Vaide esitamise aeg	11.09.2018 (registreeritud inspektsioonis 13.09.2018)
Teabevaldaja	Tallinna Linnatranspordi AS address: Kadaka tee 62a, 12618 Tallinn e-posti aadress: tlt@tallinnlt.ee
Vaide esitaja	Eesti Meedia AS aadress: Maakri tn 23a, 10145 Tallinn
Vaide esitaja lepinguline esindaja	Vandeadvokaat Karmen Turk Advokaadibüroo TRINITY aadress: City Plaza, Tartu mnt 2, 10145 Tallinn e-posti aadress: karmen.turk@trinity.ee

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) jätta vaie rahuldamata, kuna Tallinna Linnatranspordi AS-i valduses ei ole vaide esitaja soovitud esseed
- 2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Vaide esitaja on korduvalt palunud nii Deniss Boroditšilt kui Tallinna Linnakantselei personalidirektorilt esseed, mille Deniss Boroditš esitas Tallinna Linnatranspordi AS – i juhatuse esimehe konkursi komisjonile.
2. Nii Deniss Boroditš kui Tallinna Linnakantselei on keeldunud vaide esitaja soovitud essee väljastamisest põhjendusega, et soovitud esseele kehtib piirang autoriõiguse kaitseks.

3. 11.09.2018 esitas vaide esitaja vaide Tallinna Linnatranspordi AS tegevuse peale vaide teabenõude täitmisest keeldumise osas.
4. Kuna vaites esinesid puudused, andis inspektion tahtaja vaites esinevate puuduste kõrvaldamiseks. Ühtlasi juhtis inspektion vaide esitaja tahelepanu sellele, et Tallinna Linnatranspordi AS-i puhul on tegemist eraõigusliku juriidilise isikuga, kes on teabevaldaja piiratud osas ning kui tema valduses soovitud teavet ei ole, siis ta seda teiselt asutuselt küsima ei pea.
5. 08.10.2018 kõrvaldas vaide esitaja vaites esinevad puudused ja palus ühtlasi alternatiivselt teha ettekirjutus Tallinna linnale.
6. 18.10.2018 tagastas inspektion vaide Tallinna linnale ettekirjutuse tegemise osas ning võttis vaide Tallinna Linnatranspordi AS-i poolt teabenõude taitmata jätmise osas menetlusse.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide olemus ja asjaolud

Eesti Meedia AS soovib ajakirjandusorganisatsioonina kirjutada sellest, milliste ideede ja visiooniga Tallinna Linnatranspordi ASi (TLT) arengust veenis Deniss Borodit linnaettev ttele TLT uut juhti valinud Tallinna linnavalitsuse moodustatud komisjoni oma parimas sobivuses sellesse ametisse. Oma ideedest pidi ta kirjutama konkursil osalemiseks ettevõtte arengut käsitlevas essees (nagu teisedki kandidaadid). Kandidaatide, kes ei osutunud edukaks, esseelele ligip asu Eesti Meedia AS ei soovi (sest arusaadavalt on ebaedukal kandidaadil teatud ootus privaatsusele ning essee mitte avalikustamisele, millist ootust ei saa olla edukaks osutunud kandidaadil).

Esseed ei saa asendada ka näiteks hiljem juba ametisse saanuna isiku poolt Postimehe arvamustoimetusele pakutud aramuslugudest. Tippjuhtide aramuslood pole tihti inimeste endi kirjutatud ja juba kindlalt ametisse vannutatuna on ka tema positsioon lugu esitades hoopis teistsugune. Essee oli üks konkursil osalemise kriteerium ja võrdsel positsioonil pidid selle esitama k ik 18 kandidaati.

Eesti Meedia AS on seisukohal, et See teema on oluline ühiskonna läbipaistvuse huvides ning ajakirjanduse õigus, kuid ka kohustus on siinkohal üldsusele seda teemat kajastada. Nimelt, uudis, et endine keskerakondlasest Tallinna abilinnapea ja ametisse kandideerimise aegu Reformierakonna fraktsioonis ka Tallinna volikokku kuulunud Deniss Borodit suurest seni lahenduseta korruptsioonis uidistusest räsitud Tallinna linnaettev tte juhatuse esimeheks, tekitas ühiskonnas suure resonantsi: tema palk on suurem kui presidendil ja peaministril (seejuures ka suurem kui korruptsioonis uidistuse tõttu ametist lahkunud samal positsioonil t otanud ettevõtte endisel juhil); tema samaaegne kuulumine linnavolikokku ning saamine olulise linnaettev tte juhatuse esimeheks tekitas küsimusi huvide konfliktist ja konkursi politiseeritusest.

Liitigi eeldati sobivalt kandidaadilt vähemalt viieaastast keskmise või suure ettevõtte juhtimise kogemust, enamuse elust poliitikas t otanuna on Borodit sil teadaolevalt ettevõtlusest vaid m neaastane t okogemus. Kuna ilmselgeid Borodit si suurele pädevusele viitavaid asjaolusid faktidest ei selgu, pidi tal olema muid väga häid trumpe ametisse saamiseks, näiteks kandideerimiseks kohustuslik essee, milles ta sai demonstreerida oma pädevust transpordivaldkonnas ja suure linnaettev tte juhiks sobimises.

22.08, pärast korduva vastuseta j anud kirju (vt all), vastas komisjoni liige Vilve Raik ajakirjanikule ning põhjendas, miks esseed Postimehele ei avalda:

- essee on juurdep asupiiranguga dokument avaliku teabe seaduse (AvTS)   35 lg 1 punkt 12 alusel.

- AvTS § 4 lg 3 sätestab, et teabe juurdepääsu võimaldamisel peab olema tagatud autoriõiguste kaitse. Esseele, kui kandidaadi loomingule laienevad autoriõigused. Seega on täiendav juurdepääsupiirangu alus esseele AvTS § 35 lg 1 p 19 ja autoriõiguse seaduse § 4 lg 3 p 23.
- Antud juhul ei väljasta komisjon esseed ka AvTS § 38 lg 2-st lähtudes, sest essee on tervikuna autoriõigusega kaitstud.

Essee sellisel kombel varjamine ei ole põhjendatud. Selle essee alusel pääses Boroditš paljude kandidaatide seast avalikule ametikohale, rääkimata avalikkuse suurest huvist konkursi ja tema võidu vastu ning sellega kaasnenud paljudest küsimustest võimalikest huvide konfliktidest tema kahes rollis nii TLTs kui volikogus. Avaliku teabe seaduse § 36 sätestab asutusesiseseks kasutamiseks tunnistamise keelu just sellisteks juhtumiteks.

Autoriõigustel põhinev juurdepääsu piirand ei oma samuti seaduslikku alust – esitati essee just avalikule kohale kandideerimiseks ning igal juhul rakendub AutÕS § 19 p 4, mille kohaselt võib autori nõusolekuta ja tasu maksmata päevasündmuste kajastamisel sündmuste käigus nähtud või kuulnud teose ajakirjanduses reprodutseerimine ja üldsusele suunamine motiveeritud mahus, vormis ja ulatuses, mis vastab päevasündmuste kajastamise vajadusele. Nimetatud punkti on kohtupraktikas sisustatud laialt. Sellise teabe avalikustamiseks keeldumine on ühene ajakirjandusvabaduse rikkumine, mille tagamine on ka üheks avaliku teabe seaduse eesmärgiks.

Selle järgselt, kui avaldati uudis, et komisjon valis välja TLT ASi juhatuse esimehe kohale Deniss Boroditši, asus Eesti Meedia välja selgitama, kes olid selles komisjonis, kes ta välja valis, kuidas töö käis ja kes olid need, kes tema esseed lugesid.

29.06 helistas ajakirjanik Mari Mets abilinnapeale ja TLT nõukogu esimehele Kalle Klandorfle, kes telefonile ei vastanud. Samas vastas ta konkursi kohta saadetud e-kirjale, öeldes, et küsimused soovitab ta saata komisjoni esimehele, linnavalitsuse personalidirektor Vilve Raikile.

29.06 Vilve Raikile saadetud e-kirjale vastas Raik 02.07 nimekirjaga komisjoni liikmetest (kelle hulgas oli, nagu selgus, siiski ka Kalle Klandorf ise) ja selgitas kandidaatide seast parimate, s.h kõige parema ehk Boroditši välja valimise protseduuri. Samal päeval 02.07 saatis ajakirjanik Raikile vastuseks ka küsimuse, kas oleks võimalik lugeda Boroditši esseed. Sellele palvele Raik kirjalikult ei vastanud, vaid helistas. Telefonivestluses selgitas ta, et komisjon küll valis parima kandidaadina Boroditši välja, kuid ettevõtte nõukogu pole teda veel ametisse kinnitanud, seda tehakse ilmselt alles juuli lõpus, kuna nõukogu varem ei kogune. Ta selgitas telefonis ka seda, miks ta ei pea nagunii õigeks seda esseed välja anda ja palus küsida seda Boroditšilt endalt.

Oodanud ära Boroditši ametliku ametisse kinnitamise nõukogu poolt, jõudis Deniss Boroditš 01.08 juba tööd alustada, helistas ajakirjanik talle 02.08 ja küsis temalt esseed lugeda. Boroditš pidas seda palvet kummaliseks, kuid lubas sellele mõelda ja ise uuesti ühendust võtta. Ta tegi ka märkuse, et pakkus just samal päeval ametisse saanuna oma arvamust Tallinna ühistranspordist Postimehe arvamustoimetusele, kuid arvamustoimetus ei soovinud seda avaldada.

Mitmele järgnevale kõnele Boroditš enam ei vastanud. Kui ühe korra vastas, kuulas ära, kellega räägib ja milles on küsimus ning teatas, et tal on kiire, palus helistada hiljem. Järgnevalt ta enam telefonile ei vastanud. Ajakirjaniku e-kirjadele ta ei vastanud. Esimese e-kirja essee saatmise palvega saatis ajakirjanik 02.08 kohe pärast meie telefonivestlust. Järgnevalt saatis ajakirjanik talle veel 8 e-kirja palvega saata essee ja lõpuks juba ka palvega oma sellist ignoreerivat käitumist linnaettevõtte juhina põhjendada.

Kui alates 13.08 lisas ajakirjanik kirjavahetusse ka Vilve Raiki, siis Boroditš korra vastas, öeldes taas, et pakkus juba oma arvamust Postimehele, kuid seda ei avaldatud, soovitas temaga ühendust võtta, kui tahetakse tema ideedest kuulda. Esseest ei teinud ta juttu.

Enne 13.08 Vilve Raiki kirjavahetusse lisamist rääkis ajakirjanik Vilve Raikiga ka telefonis, milles viimane märkis taas, et esseede avaldamine niimoodi pole kombeks ja et sel juhul tuleks ju teiste kandidaatide esseed ka avaldada, et asi oleks võrdne, kuid nende nimesid pole neil lubatud avalikustada. Ajakirjanik pakkus, et nad võivad saata meile kõikide kandidaatide esitatud esseed, ülejäänud lihtsalt anonüümselt, vaid võitjaks valitud kandidaadi Boroditši essee nimeliselt. Raik lubas asjaga tegeleda ja koostöös Boroditšiga vastata.

Alles 22.08, pärast korduvaid vastuseta jäänud kirju, tuli Vilve Raikilt vastus, kus põhjendati, miks esseed Postimehele ei avalda.

Eeltoodust tulenevalt palub vaide esitaja teha ettekirjutus kohustamiseks Tallinna Linnatranspordi AS-i väljastama Eesti Meedia AS ajakirjanikule Mari Mets e-kirja teel aadressile mari.mets@postimees.ee Deniss Boroditši poolt Tallinna Linnatranspordi AS juhatuse esimehe konkursile esitatud essee.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Vastuseks Teie järelepärimisele teatan järgmist:

- 1. Tallinna Linnatranspordi AS valduses olevad TLT AS juhatuse esimehe kohale kandideerijate materjalid edastati konkursikomisjonile isiklikult. Edastatud materjalid on juurdepääsupiiranguga, sh ka esseed, mis tuleneb AvTS § 35 lg 1 p 12.*
- 2. Tallinna Linnatranspordi AS kui ettevõtte ei ole saanud teabenõuet antud küsimuses. Meile teadaolevalt pöördus ajakirjanik Mari Mets otse Deniss Boroditš'i poole antud küsimuses augustikuus e-posti teel.*
- 3. Deniss Boroditš kandideerijana ei ole andnud nõusolekut avaldada oma esseed. Tuginedes AvTS § 4 lg.3 kohaselt peab teabele juurdepääsu võimaldamisel olema tagatud autoriõiguste kaitse. Essele kui kandidaadi loomingule laienevad autoriõigused. Seega on täiendav juurdepääsupiirangu alus essele AvTS § 35 lg 1 p 19 ja autoriõiguse seaduse § 4 lg 3 p 23.*
- 4. Ajakirjaniku teabenõudele vastas Tallinna Linnakantselei personalidirektor 22. augustil 2018 e-posti teel.*

Lisaks märgiks, et Tallinna Linnatranspordi AS nõukogu esimees andis mitmel korral avalikult meedias informatsiooni läbi viidava konkursi kohta. Avalikkust teavitati osalejate ja väljavalitud kandidaatide arvust. Samuti teavitati nõukogu esimees avalikkust millele tugines komisjon kandidaadi Deniss Boroditš'i valituks osutumisel. Essee puhul on tegemist kandidaadi visiooniga, mida konkursikomisjon ei avalikusta. Sellele vaatamata oli essee pinnalt tehtud ka arvamustlugusid, mis olid saadetud ka Postimehele, kuid nad ei olnud huvitatud nende avaldamisest.

Kuna vastusest inspektsiooni järelepärimisele ei olnud menetlejale üheselt arusaadav, kas vaide esitaja soovitud essee on Tallinna Linnatranspordi AS-i valduses või ei, siis võttis menetleja telefoni teel ühendust Tallinna Linnatranspordi AS-i personalidirektoriga, kes kinnitas, et soovitud esseed Linnatranspordi AS valduses ei ole.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

1. Vaide ese

AvTS § 6 sätestab, et teabenõue on teabenõudja poolt AvTS-is sätestatud korras teabevaldajale esitatud taotlus teabe saamiseks. Antud juhul on vaide esitaja pöördunud teabe saamiseks nii

Deniss Boroditši poole (tema tööalasele e-posti aadressile) kui ka Tallinna Linnakantselei personalidirektori tööalasele e-posti aadressile. Seega on vaide esitaja pöördunud teabe saamiseks erinevate asutuste/teabevaldajate poole. Kuna vaide saab esitada konkreetse teabevaldaja tegevuse peale ning käesolev vaie on esitatud Tallinna Linnatranspordi AS-i (TLT) tegevuse peale, siis on antud juhul vaide esemeks TLT poolt teabenõude täitmisest keeldumine.

Kuna käesolev vaie on esitatud ainult TLT poolt teabenõudele vastamata jätmise osas, siis inspeksioon ei võta siin seisukohta Tallinna Linnakantselei poolt teabenõude täitmisest keeldumise osas.

2. Tallinna Linnatranspordi AS teabevaldajana

TLT on Tallinna linnale kuuluv ühistranspordiettevõtte, mis on eraõiguslik juriidiline isik. AvTS § 5 lg 2 sätestab, eraõiguslikule juriidilisele isikule laienevad teabevaldaja kohustused, kui isik täidab seaduse, haldusakti või -lepingu alusel avalikke ülesandeid, sealhulgas osutab haridus-, tervishoiu-, sotsiaal- või muid teenuseid – teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 sätestab kohaliku omavalitsuse ülesanded, mille lõike 1 kohaselt on muuhulgas korraldada vallas või linnas valla- või linnasisest ühistransporti. Seega on ühistransporditeenuse osutamine avalik teenus ning teave, mis puudutab ühistransporditeenuse osutamist, on avalik teave avaliku teabe seaduse mõistes. Eeltoodust tulenevalt on TLT teabevaldajaks mitte kogu oma valduses oleva teabe osas, vaid üksnes teabe osas, mis puudutab ühistransporditeenuse osutamist.

Kuna personalikonkurssi korraldamine ei ole TLT avalik ülesanne, siis personalikonkursile edastatud dokumendid ei ole loodud ega saadud TLT avalikke ülesandeid täites ehk see ei ole avalik teave avaliku teabe seaduse mõistes ning TLT ei ole selles osas teabevaldajaks.

Lisaks eeltoodule saab teabenõude korras küsida vaid dokumente, mis on teabevaldaja valduses. Teabenõude täitmiseks ei pea asutus/ettevõtte küsima dokumente teistelt asutustelt. Kui teabevaldajal soovitud dokument puudub, tuleb keelduda teabenõude täitmisest. Antud juhul on TLT personalidirektor inspeksioonile kinnitanud, et TLT valduses ei ole vaide esitaja soovitud esseed.

3. Teabenõude esitamine ja teabenõudele vastamine

Antud juhul on vaide esitaja esitanud teabenõude Deniss Boroditši tööalasele e-posti aadressile. Kuna teabenõue puudutab Deniss Boroditši kirjutatud esseed, siis pole teabenõudest üheselt arusaadav, kas teabenõue on esitatud Deniss Boroditšile kui TLT juhile või essee autorile kui eraisikule.

TLT on vastuses inspeksiooni järelepärimisele selgitanud, et neile ei ole vaide esitajalt teabenõuet laekunud. Andmekaitse Inspeksioon eeltooduga siiski üheselt nõustuda ei saa. Kui saadetakse teabenõue asutuse/ettevõtte töötaja tööalasele e-posti aadressile, siis on tegemist asutusele/ettevõttele edastatud kirjaga. Nõustun, et antud juhul võis segadust tekitada see, et Deniss Boroditš`ilt küsiti tema enda kirjutatud esseed, mistõttu võis ta seda võtta kui talle isiklikult (mitte asutusele) edastatud teabenõuet. Et edaspidi vältida olukorda, kus pole arusaadav, kas suheldakse asutuse töötajaga kui eraisikuga või soovitakse suhelda ettevõtte kui juriidilise isikuga, siis soovitab inspeksioon vaide esitajale asutusele/ettevõttele edastatud teabenõuded edastada asutuse üldkontaktidele. Kui teabenõue edastatakse asutusele ja asutuse/ettevõtte valduses teabenõudja soovitud teavet ei ole, on asutusel/ettevõttel kohustus selgesõnaliselt teabenõude täitmisest keelduda. Eraisikul selline kohustus puudub.

Vaide esitaja on vaides märkinud, et *Eesti Meedia AS on seisukohal, et see teema on oluline ühiskonna läbipaistvuse huvides ning ajakirjanduse õigus, kuid ka kohustus on siinkohal üldsusele seda teemat kajastada/.../ Essee sellisel kombel varjamine ei ole põhjendatud. Selle essee alusel pääses Boroditš paljude kandidaatide seast avalikule ametikohale, rääkimata avalikkuse suurest huvist konkursi ja tema võidu vastu ning sellega kaasnenud paljudest küsimustest võimalikest huvide konfliktidest tema kahes rollis nii TLTs kui volikogus. Avaliku teabe seaduse § 36 sätestab asutusesiseseks kasutamiseks tunnistamise keelu just sellisteks juhtumiteks.*

Nõustun vaide esitajaga selles, et konkreetse teema vastu võib olla õigustatult avalik huvi ja ajakirjandusel on õigus seda teemat ka käsitleda, kuid see ei tähenda seda, et ajakirjandusel oleks eeltoodu alusel õigus saada igasuguseid dokumente. Ajakirjandus saab teavet küsida teabenõude alusel, mis ei anna talle suuremaid õiguseid teabe saamiseks kui need on ükskõik kellel teisel teabenõudjal. Isikuandmete kaitse seaduse § 11 lg 2 annab õiguse küll ajakirjanduslikul eesmärgil andmete töötlemiseks ja avaldamiseks, kuid see ei anna õigust nõuda piiranguga andmete edastamist. Ka jääb inspeksioonil arusaamatuks, millist AvTS § 36 sätet on vaide esitaja silmas pidanud, mis ei luba kandideerimisdokumentidele, sh esitatud esseedele, piiranguid kehtestada.

Kuna antud juhul on TLT inspeksioonile kinnitanud, et nende valduses ei ole vaide esitaja soovitud esseed, mida saaks teabenõude korral väljastada ning Deniss Boroditš eraisikuna ei ole teabevaldaja, siis ei pea inspeksioon vajalikuks analüüsida, kas piirang autoriõiguse kaitseks on kehtestatud õiguspäraselt või mitte.

Tulenevalt eeltoodust, et TLT ei ole AvTS-i mõistes teabevaldaja personalikonkursile edastatud dokumentide osa, kuna see ei puuduta TLT avalike ülesannete täitmist ning et TLT valduses ei ole vaide esitaja soovitud esseed, siis jätan vaide rahuldama. Kuna vaie jääb rahuldamata ning vastavad põhjendused on käesolevas vaideotsuses, siis lähtuvalt proportsionaalsuse põhimõttest ning asjaolust, et vaidest pole üheselt arusaadav, kas ajakirjanik suhtles Deniss Boroditši kui essee autoriga ehk eraisikuga või asutuse esindajaga, ei tee inspeksioon TLT-le ettekirjutust keelduda nõuetekohaselt teabenõude täitmisest.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson
peainspektor
peadirektori volitusel